
ArchajyotiSham

ఆర్చజ్యోతిషమ్

Document Information

Text title : aarchajyotisha

File name : aarchajyotiSha.itx

Category : jyotisha, sociology_astrology

Location : doc_z_misc_sociology_astrology

Transliterated by : Sanjay Prabhakaran sanjaychettiar at gmail.com

Proofread by : Sanjay Prabhakaran sanjaychettiar at gmail.com

Latest update : May 21, 2009

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 16, 2023

sanskritdocuments.org

ఆర్చజ్యోతిషమ్

పంచసంవత్సరమయం యుగాధ్యక్షం ప్రజాపతిమ్ ।
దినర్త్యయనమాసాంగం ప్రణమ్య శిరసా శుచిః ॥ ౧ ॥

ప్రణమ్య శిరసా కాలమభివద్య సరస్వతీమ్ ।
కాలజ్ఞానం ప్రవక్ష్యామి లగధస్య మహాత్మనః ॥ ౨ ॥

జ్యోతిషామయనం పుణ్యం ప్రవక్ష్యామ్యనుపూర్వశః ।
విప్రాణాం సమ్మతం లోకే యజ్ఞకాలార్థ సిద్ధయే ॥ ౩ ॥

నిరేకం ద్వాదశాభ్యస్తం ద్విగుణం గతసంజ్ఞకమ్ ।
షష్ఠ్యా షష్ఠ్యా యుతం ద్వాభ్యాం పర్వణాం రాశిరుచ్యతే ॥ ౪ ॥

స్వరాక్రమేతే సోమార్కౌ యదా సాకం సవాసవౌ ।
స్యాత్తదాదియుగం మాఘస్తపః శుక్లోఽయనం హ్యుదక్ ॥ ౫ ॥

ప్రపద్యతే శ్రవిష్ఠాదౌ సూర్యాచన్ద్రమసావుదక్ ।
సార్పార్ధే దక్షిణార్కస్తు మాఘశ్రావణయోః సదా ॥ ౬ ॥

ధర్మవృద్ధిరపాం ప్రస్థః క్షపాహాస ఉదగ్గతౌ ।
దక్షిణే తౌ విపర్యాసః షణ్ముహూర్త్యయనేన తు ॥ ౭ ॥

ద్విగుణం సప్తమం చాహురయనాద్యం త్రయోదశ ।
చతుర్థం దశమం చైవ ద్విర్యుగ్మం బహులేప్యతౌ ॥ ౮ ॥

వసుస్త్యష్టా భవోఽజశ్చ మిత్రః సర్వోఽశ్వినౌ జలమ్ ।
ధాతా కశ్చాయనాద్యాః స్యురర్థపంచమభస్త్వతుః ॥ ౯ ॥

భాంశాః స్యురష్టకాః కార్యాః పక్షా ద్వాదశకోద్గతాః ।
ఏకాదశగుణశ్చోఽనః శుక్లేఽర్థం చైన్దవా యది ॥ ౧౦ ॥

కార్యా భాంశాష్టకాస్థానే కలా ఏకాన్నవింశతిః ।
ఉనస్థానే త్రిసప్తతిముద్వవపేదూనసమ్మితాః ॥ ౧౧ ॥

త్ర్యంశో భవేషో దివసాంశభాగశ్చతుర్దశస్యాప్యపసియ భిన్నమ్ ।
 భార్గేఽధికే చాధిగతే పరేఽశేద్యావుక్తమేకం నవకైర్భవేద్యః ॥ ౧౨॥
 పక్షాత్పంచదశాచోర్ధ్వం తద్భుక్తమితి నిర్దిశేత్ ।
 నవభిస్తూర్ధతోఽశః స్వాదూనాంశద్వయధికేన తు ॥ ౧౩॥
 జౌ ద్రా గః ఖే శ్వే హీ రో షా శ్చిన్మాషక్ష్మః సూమాధాణః ।
 రే మృ ఘాః స్వాపోజః కృష్యో హ జ్యేష్ఠా ఇత్యృక్షా లింగైః ॥ ౧౪॥
 జావాద్యశైః సమం విద్యాత్ పూర్వార్థే పర్వ సూత్తరే ।
 భాదానం స్వాచ్చతుర్దశ్యాం కాష్ఠానాం దేవినా కలాః ॥ ౧౫॥
 కలా దశ సవింశా స్యాద్ ద్వే ముహుర్తస్య నాడికే ।
 ద్యుస్త్రింశంత్ తత్కలానాం తు షట్కతీ త్ర్యధికా భవేత్ ॥ ౧౬॥
 నాడికే ద్వే ముహుర్తస్తు పంచాశత్పలమాథకమ్ ।
 ఆథాకాత్కుమ్భాకోద్రోణః కుటపైర్వర్ధతే త్రిభిః ॥ ౧౭॥
 ససప్తకం భయుక్ సోమః సూర్యో ద్యూని త్రయోదశః ।
 నవమాని చ పంచాహ్నః కాష్ఠాః పంచాక్షరా భవేత్ ॥ ౧౮॥
 శ్రవిష్ఠాభ్యో గణాభ్యస్తాన్ ప్రాగ్విలగ్నాన్ వినిర్దిశేత్ ।
 స్త్ర్యాన్ మాసాన్ షడభ్యస్తాన్ విద్యాచ్ఛాన్త్రమసాన్పతూన ॥ ౧౯॥
 ఆతితపర్వభాగేభ్యః శోధయేద్ ద్విగుణాం తిథిమ్ ।
 తేషు మండలభాగేషు తిథినిష్ఠాంగతో రవిః ॥ ౨౦॥
 యాః పర్వాభాదానకలాస్తాసు సప్తగుణాం తిథిమ్ ।
 పక్షిపేత్తత్ సమూహస్తు విద్యాదాదానికాః కలాః ॥ ౨౧॥
 యదుత్తరస్యాయనతో గతం స్యాచ్ ఛేషం తథా దక్షిణతోఽయనస్య ।
 తదేకషష్ట్యాద్విగుణం విభక్తం సద్వాదశం స్యాద్ దివసప్రమాణమ్ ॥ ౨౨॥
 యదర్ధం దినభాగానాం సదా పర్వణి పర్వణి ।
 ఋతుశేషం తు తద్ విద్యాత్ సంఖ్యాయ సహ పర్వణామ్ ॥ ౨౩॥
 ఇత్యుపాయసముద్దేశో భూయోప్యహ్నః ప్రకల్పయేత్ ।
 జ్ఞేయరాశిం గతాభ్యస్తం విభజ్జ్ఞానరాశినా ॥ ౨౪॥
 అగ్నిః ప్రజాపతిః సోమో రుద్రోదితిబృహస్పతి ।

సర్వాశ్చ పితరశ్చైవ భగశ్చైవార్యమాపి చ ॥ ౨౫॥

సఏతా త్వష్టాథ వాయుశ్చేన్ద్రాగ్నీ మిత్ర ఏవ చ ।
ఇన్ద్రో నిఋతిరాపో వై విశ్వేదేవాస్తథైవ చ ॥ ౨౬॥

విష్ణుర్వసవో వరుణూఽజేకపాత్ తథైవ చ ।
అపిర్బుధ్స్సప్తథా పూషా ఆశ్వినౌ యమ ఏవ చ ॥ ౨౭॥

నక్షత్రదేవతా ఏతా ఏతాభిర్యజ్ఞకర్మణి ।
యజమానస్య శాస్త్రజ్ఞైర్నామ నక్షత్రజం స్మృతమ్ ॥ ౨౮॥

ఇత్యేవం మాసవర్షాణాం ముహుర్తోదయపర్వణామ్ ।
దిసర్త్యయనమాసాంగం వ్యాఖ్యానం లగధోఽబ్రవీత్ ॥ ౨౯॥

సోమసూర్యస్తృచరితం విద్వాన్ వేదవిదశ్శుతే ।
సోమసూర్యస్తృచరితం లోకం లోకే చ సమృతిమ్ ॥ ౩౦॥

విషువం తద్గుణం ద్వాభ్యాం రూపహీనం తు షడ్గుణమ్ ।
యల్లబ్ధం తాని పర్వాణి తథార్థం సా తిథిర్భవేత్ ॥ ౩౧॥

మాఘశుక్లప్రపన్నస్య పౌషకృష్ణసమాపినః ।
యుగస్య పంచవర్షస్య కాలజ్ఞానం ప్రచక్షతే ॥ ౩౨॥

తృతీయాం నవమీం చైవ పౌర్ణమాసీమథాసితే ।
షష్ఠి చ విషువాన్ ప్రోక్తో ద్వాదశీం చ సమం భవేత్ ॥ ౩౩॥

చతుర్దశీముపవసథస్తథా భవేద్యథోదితో దివసముపైతి చన్యమాః ।
మఘశుక్లాహ్నికో భుక్త్యై శ్రవిష్ఠాయాం చ వార్షికీమ్ ॥ ౩౪॥

యథా శిఖా మయూరాణాం నాగానాం మణయో యథా ।
తద్వద్వేదాంగశాస్త్రాణాం జ్యోతిషం మూర్ధాని స్థితమ్ ॥ ౩౫॥

వేద హి యజ్ఞార్థమభిప్రవృత్తాః కాలానుపూర్వ్యా విహితాశ్చ యజ్ఞాః ।
తస్మాదిదం కాలవిధానశాస్త్రం యో జ్యోతిషం వేద స వేద యజ్ఞాన్ ॥ ౩౬॥

॥ ఇతి ఆర్చజ్యోతిషం సమాప్తమ్ ॥

Encoded and proofread by

Sanjay Prabhakaran sanjaychettiar at gmail.com

ArchajyotiSham

pdf was typeset on September 16, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

